

POLSKI ZWIĄZEK FILATELISTÓW
ZARZĄD OKRĘGU W BYDGOSZCZY

Ilustrowany Biuletyn Tematyczny

*Klub
Zainteresowań*

29

Kolejnictwo

3
listopad
1995

ROK
VIII

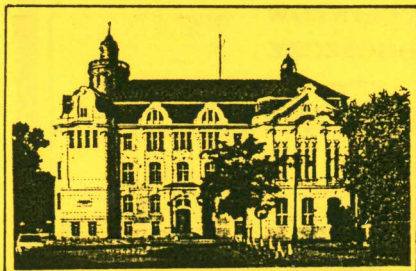
• PISMO FILATELISTÓW TEMATYKÓW KOMUNIKACJI SZYNOWEJ •

święto

*święto kolejarza
święto naszego klubu*

— O wystawie i spotkaniu — na str.2 —

MIEJSCE WYSTAWY I SPOTKANIA

Jest nim przepiękny budynek Zespołu Szkół Kolejowych w Bydgoszczy przy ul. Kopernika 1.

Serdecznie zapraszamy wszystkich Kolegów do zwiedzenia wystawy, której uroczyste otwarcie nastąpi 24 listopada o godz. 14.00, natomiast zamknięcie 2 grudnia po naszym klubowym spotkaniu. Koledzy Wystawcy będą mogli od razu odebrać swoje eksponaty.

Początek spotkania zaplanowano na godz. 10.30. Po omówieniu najważniejszych spraw organizacyjnych, przewidziano wspólne zwiedzenie wystawy w towarzystwie sędziów Sądu Konkursowego. Propozycja ta wychodzi naprzeciw oczekiwaniom członków klubu, którzy zgłosili ją na ostatnim spotkaniu w Toruniu.

Na terenie wystawy uruchomione zostanie stoisko Poczty Polskiej, będzie więc okazja aby zaopatrzyć się w walory wydane z okazji jubileuszu. Przewidziano także sprzedaż książek i czasopism kolejowych, map, folderów, widokówek, itp. Zachęcamy do przejrzenia własnych zbiorów i zabrania ze sobą materiału do odsprzedaży lub wymiany.

Wraz z niniejszym biuletynem wszyscy członkowie klubu otrzymują indywidualne zaproszenia, na których podano pozostałe szczegóły.

Poniżej podajemy drogi dotarcia do Zespołu Szkół Kolejowych;

- *Z Dworca Głównego PKP*: autobusem linii 67, wysiąść na drugim przystanku przy ul. Krasnińskiego, dojść do skrzyżowania z ul. 3 Maja (ok. 150 m) i skręcić w lewo w ul. Staszica (przejść ok. 250 m).
- *Z Dworca PKP Bydgoszcz Leśna*: autobusem linii 52, wysiąść na czwartym przystanku, który jest usytuowany obok Zespołu Szkół Kolejowych.
- *Z Dworca PKS*: pieszo, ulicami - Piotrowskiego, Ks. Markwarta, Staszica (ok. 1000 m).

★★★★

MASZYNIŚCI Z BYDGOSZCZY SPONSORUJĄ BIULETYN

Z prawdziwą przyjemnością informujemy Kolegów, iż Zarząd Związku Zawodowego Maszynistów z Zakładu Taboru w Bydgoszczy, udzielił naszemu klubowi dotacji celowej w kwocie 400 zł przeznaczonej na pokrycie kosztów związanych z wydawaniem biuletynu. Tak więc począwszy od nr 29 do czasu wyczerpania wzmiankowanej kwoty, biuletyny będą bezpłatne. Jest to bez wątpienia miły prezent, jaki bydgoscy maszyniści sprawili ponad 120 członkom KZ PZF "Kolejnictwo" z okazji wystawy. Jeszcze raz pięknie dziękujemy. Więcej informacji o działalności ZMZ zamieszczono w katalogu wystawy.

★★★★

KTO CHĘTNY?

Od 1986 r. corocznie, zaś od 1990 co dwa lata, klub wydaje "WYKAZ polskich znaków pocztowych oraz wydań nie pocztowych z komentarzem". Jest to inaczej mówiąc, katalog zawierający bieżące emisje Poczty Polskiej oraz walory filatelistyczne związane tematycznie z kolejnictwem. W ten sposób przez 8 lat zebrano, opisano i skatalogowano m.in.; 49 datowników oraz 78 walorów związanych z rozmaitymi imprezami filatelistycznymi.

Zarząd klubu poszukuje nowego redaktora do dalszego poprowadzenia "Wykazów...". Praca przy wydawnictwie nie jest uciążliwa, i polega przede wszystkim na bieżącym zbieraniu informacji oraz zredagowaniu całości w formie broszury. Wymaga jednakże rzetelności i dokładności. Oczekuje się też nowej szaty graficznej oraz zmian w systematyce katalogowania. Duże pole do popisu i satysfakcji dla osób interesujących się tym działem filatelistyki.

Oczekujemy zgłoszeń pod adres zamieszczony w stopce, na końcu biuletynu.

KLUBOWY ZNACZEK | za 3 zł |

Po długich perypetiach związanych najpierw z projektem, potem ze znalezieniem wykonawcy klubowego znaczka, sprawa jego realizacji uległa dużemu przyspieszeniu. Przedstawiamy obok ostateczny projekt. Znaczek ma kształt kwadratu o boku równym 13 mm. Wykonany zostanie w metalu o barwie "złotej" (na fot. jasne elementy) w kompozycji z niebieską emalią (ciemna ultramaryna - na fot. ciemna płaszczyzna). Znaczek nie posiada treści skłowej, natomiast zawiera trzy czytelne symbole; żątkowanie brzegowe - "FILATELISTYKA", uskrzydłone koło kolejowe - "KOLEJNICTWO", stylizowane litery RP - "RZECZPOSPOLITA POLSKA". Wydaje się, że taka właśnie symbolika oddaje najpełniej istotę naszych hobbyistycznych zainteresowań. Oficjalny emblemat klubu z parowozem Pm 36.1 nie kwalifikował się do przeniesienia na znaczek, z uwagi na nieregularny kształt i stosunkowo duże wymiary, a także specyficzną sylwetkę lokomotywy, która w znacznym pomniejszeniu stałaby się nierozpoznawalna.

Wykonaniem znaczka w katowickiej firmie zajął się nasz Kolega z Gliwic - Andrzej Jaworek. Z przeprowadzonej kalkulacji wynika, że koszt jednego znaczka wyniesie 3 złote nowe, czyli 30.000 zł starych, o ile zamówienie zostanie złożone jeszcze w bieżącym roku. Ponieważ sporo Kolegów ma na indywidualnym koncie kwoty niezbyt duże, podjęto decyzję, aby każdy członek klubu należność za znaczek przesłał bezpośrednio przekazem pocztowym Koleździe A. Jaworkowi. Im prędzej zostanie zebrana cała potrzebna kwota, tym szybciej zostanie złożone zlecenie na wykonanie usługi. W tym wypadku czas nagli, gdyż koniec roku blisko.

Apelujemy więc do wszystkich Kolegów, o jak najszybsze przesłanie kwoty 3 złotych przekazem pocztowym na adres; Umieśćmy na odwrocie dopisek "Klubowy znaczek". Przesłanie należności za znaczek będzie zarazem pierwszym poważnym testem klubowej dyscypliny. Nie zmarujmy okazji i uszanujmy bezinteresowne zaangażowanie Kolegów, którzy włożyli swój wkład w realizację inicjatywy, co rusz podnoszonej od prawie 10 lat na klubowych spotkaniach.

ANDRZEJ JAWOREK
44-100 GLIWICE

Jeżeli nie pojawią się nieprzewidziane przeszkody, już wkrótce będziemy mogli wpiąć klubowy znaczek do "kłapy". W jaki sposób każdy Członek otrzyma znaczek, poinformujemy dokładnie w marcowym biuletynie.

OGŁOSZENIA

☉ Kuzio Elżbieta, 33-300 Nowy Sącz, _____, sprzedaje zbiory z następujących tematów; kolejnictwo, kwiaty, koty i psy.

☉ Kołaciński Ireneusz, 90-982 Łódź 58, _____, poszukuje stempli poczt kolejowych z terenu Łodzi i okolicy.

BĘDZIE DATOWNIK: 25.11.1995 100 lat
37-700 Przemyśl 1 dworca kolejowego

Aneks

W poprzednim IBT (28) w opracowaniu zamieszczonym na str. 4 pominięto trzy datowniki związane tematycznie z Drogą Żelazną Warszawsko-Wiedeńską.

Są to; dat. 70 365 up. Wrocław 1, 75 167 up. Warszawa 1 oraz K 1/89 up. Wrocław 1 MPiE.

PATRONKA KOLEJARZY

Są dwie święte Katarzyny; ta bardziej znana, ze Sieny, żyjąca w XIV wieku oraz druga, o 1000 lat "młodsza" - św.Katarzyna z Aleksandrii. I właśnie ją obrali sobie kolejarze za patronkę.

Z filatelistycznego zaś punktu widzenia, mamy już na znakach pocztowych św.Katarzynę "zbaszyńską" i "łódzką".

Biografię św.Katarzyny z Aleksandrii zamieszczamy poniżej. Jest to fragment artykułu Leszka Kumora, zamieszczonego w "Nowych Sygnałach" nr 48 z 1994 r. pt."Szlakiem św.Katarzyny".

Zwróćmy uwagę na najważniejszy "atribut" świętej - koło. Należy wyjaśnić, że nie jest ono bynajmniej kolejowe (!), co widzimy na datowniku łódzkim.

Koło symbolizuje męczennską śmierć św.Katarzyny (łamanie kołem) i powinno posiadać dwie "cechy" poprawnie wyeksponowane na stemplu zbaszyńskim; koło jest najęzione kolcami oraz niepełne (brak fragmentu), co wiąże się z podaniem, iż podczas tortur koło rozpadło się.

"Causus" św.Katarzyny jasno unaocznia, jak temat kolejnictwa zahacza czasami o dziedziny wiedzy związane nawet z żywotami świętych.

Święta Katarzyna urodziła się w Aleksandrii, w delcie Nilu nad Morzem Śródziemnym w 294 r. Otrzymała imię **Dorota**. Dzięki nielicznym zachowanym zapiskom o jej życiu wiemy, że wiedzę zdobywała w szkole pogańskiej. Tak w średniowieczu nazywano uczelnie nie aprobujące wiary chrześcijańskiej. Uczyła się filozofii, retoryki, poezji, muzyki, fizyki, matematyki, astronomii i medycyny. Słynęła z urody. Pochodziła z arystokratycznej rodziny i nigdy nie zaznała biedy.

Nadszedł dzień, kiedy Dorota poznała syryjskiego mnicha, który opowiadał jej o **Jezusie**. Pod wpływem tych nauk, będących w zgodzie z jej spojrzeniem na życie, przyjęła wiarę chrześcijańską. Otrzymała nowe imię - **Katarzyna**.

W okresie prześladowań chrześcijan za cesarza **Maksencjusza**, Katarzyna nie ukrywała swojej wiary, publicznie oskarżała imperatora o prześladowania. Niestety, nieposłuszeństwo wobec władcy skazało ją na tortury. W czasie męczennskiej śmierci, gdy m.in. łamano ją kołem, nastąpiło wiele nawróceń w rodzinie imperatora i wśród rzymskiej arystokracji.

Jak głosi wielowiekowa tradycja, po egzekucji jej ciało zniknęło. To aniołowie przenieśli doczesne szczątki na najwyższy szczyt półwyspu Synaj. Od tego czasu wierzchołek nosi imię św. Katarzyny. Góra, skąd widok sięga na południe aż po Morze Czerwone, a na wschód aż po Zatokę Akaba, ma 2642 m n.p.m.

Trzy wieki później, zgodnie z wskazaniem sennymi, mnisi klasztoru Przemienienia Pańskiego na półwyspie Synaj odnaleźli ciało św. Katarzyny, które znieśli ze szczytów i pochowali w złotym sarkofagu w kościele. Opowieść o męczeństwie dziewczyny dotarła do Europy Zachodniej za pośrednictwem krzyżowców. Katarzyna została uznana świętą. Od XI wieku klasztor Przemienienia Pańskiego nosi jej imię.

POCZTA W KRAKOWIE W DOBIE WPROWADZANIA KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ 161

W takiej właśnie sytuacji doszło do uruchomienia 1 sierpnia 1884 r. linii kolejowej z Podgórza przez Skawinę, Spytkowice do Oświęcimia. Na tej trasie ze Skawiny do Oświęcimia od 1 lutego 1898 r. kursował ambulans nr 510, któremu prawdopodobnie od 1900 r. (dokładna data nie jest znana) przedłużono trasę do Krakowa.

Dążąc do dalszego usprawnienia ruchu komunikacyjnego w obrębie miasta zbudowano kolejową linię obwodową, która od stacji w Łobzowie biegła wałem fortecznym (obecna Aleja Trzech Wieszczów) przez Most Dębnicki do Bonarki Podgórza i końcowej stacji w Płaszowie. Jak się później okazało kolej ta nie tylko nie rozwiązała trudności komunikacyjnych lecz spowodowała poważne ograniczenia przestrzenne dla rozbudowy miasta i z tego też powodu została zlikwidowana w 1911 r. Linię obwodową obsługiwał postkonduktor, który wykonując obowiązki na rzecz poczty korzystał ze specjalnego stempla.

Brak połączeń komunikacyjnych z terenami leżącymi na północ od Krakowa spowodował zawiązanie się prywatnej spółki, która przystąpiła do budowy wąskotorowej linii kolejowej z Krakowa do leżącego nad granicą rosyjską Kocmyrzowa. Otwarcie tej linii nastąpiło 14 grudnia 1899 r. Długość linii wraz z odgałęzieniami do Czyżyn i Mogiły wynosiła prawie 17 km. W okresie późniejszym linia ta jest wymieniana jako "kolej prywatna w zarządzie kolei państwowej".

Na podstawie istniejących przesyłek pocztowych można stwierdzić, że na linii tej przewożono pocztę. Przesyłki do pociągu przyjmował najprawdopodobniej konduktor (a może nawet i sam maszynista?) i on też kasował naklejone na przesyłkach znaczki pocztowe. Zastanawiające jest jednak to, że czynił to pieczętką pociągu, która nie posiadała żadnych cech pocztowych. Można z tego wnosić, że w tym wypadku konduktor na linii Kraków-Kocmyrzów nie posiadał pełnego statusu postkonduktora.

Z końcem XIX wieku w 1898 r. kolej dotarła do Chałbówki, a w następnym roku 25 października do Zakopanego. Po 1900 r. (dokładna data nie jest znana) na trasie łączącej Kraków z Zakopanem zaczyna kursować ambulans nr 539 (najwcześniejszy znany datownik pochodzi z 08.1903 r.). (cdn.)

122

Kocmyrzów Kraków
Zug 6216 26/1.00

KATALOG

Michel
znaczków z motywem
kolejowym
19 do roku 1984

JAMAJKA

JAMAICA cd.

- 1970 - 326/28 S=3 ( )
1981 - 515 . ( )
1984 - 595/98 S=4 ( )

JAPONIA

JAPAN

- 1942 - 333 P ( )
1947 - 383 ( )
= Blok P ( )
1949 - 463 . ( )
1949 - 465 . ( )
467 . ( )
1949 - 465 ( )
= Blok P ( )
1952 - 564 . ( )
1956 - 664 P ( )
1962 - 796 P ( )
1964 - 867 P ( )
1964 - 875 P ( )
1971 - 1109 . ( )
1971 - 1121 P ( )
1972 - 1144 P ( )
1972 - 1164/65 S=2 ( )
1974 - 1234/35 S=2 ( )
1975 - 1242/43 S=2 ( )
1975 - 1245/46 S=2 ( )
1975 - 1254/55 S=2 ( )
1975 - 1257/58 S=2 ( )
1977 - 1343/44 S=2 ( )
1982 - 1515/16 S=2 ( )
1982 - 1533/34 S=2 ( )

JEMEN

- 1961 - 212/14 S=3 ( )
= Blok P ( )
1961 - 230/32 S=3 ( )
= Blok P ( )

JEMEN PŁD.

SÜDJEMEN

- 1983 - 320/22 S=3 ( )
1983 - 323 ( )
= Blok P ( )
1983 - 324/26 S=3 ( )
= Blok P ( )

JEMENU KRÓLESTWO

JEMEN-KÖNIGREICH

- 1962 - 21/23 S=2 ( )
= Blok P ( )
1964 - 103/05 S=3 ( )
1964 - 121/23 S=3 ( )
= Blok P ( )

JEMENU REPUBLIKA

JEMEN-REPUBLIK

- 1963 - 299/00 S=2 ( )
1963 - 301/02 S=2 ( )
1963 - Blok 16 ( )
= Blok 17 ( )
1970 - Blok 127 ( )
1970 - 1194 ( )
1970 - 1201 . ( )

JORDANIA

JORDANIEN

- 1949 - 215 . ( )
216 . ( )
217 . ( )
218 . ( )

JORDAN.BES.

VON PALASTINA

- 1949 - 17/ . ( )
18 . ( )
19 . ( )
20 . ( )

KAJMANY

KAJMAN-INSELN

- 1949 - 119 . ( )

KAMBODŻA

KAMBODSCHA

- 1954 - 41 . ( )
43 . ( )
45 . ( )
47 . ( )
48 . ( )
1954 - Blok 9 P ( )
1969 - 256/59 S=4 ( )
1975 - 439 . ( )
1975 - Blok 113 ( )
1975 - Blok 122 ( )
1975 - 442 P ( )
1975 - Blok 125 ( )
1983 - 532 . ( )

KAMERUN

- 1956 - 313 . ( )
1959 - 320 . ( )
1965 - 422/23 S=2 ( )
1966 - 470 . ( )
1967 - 495/96 S=2 ( )
1968 - 538 . ( )
1969 - 582/83 S=2 ( )
1974 - 769/72 S=4 ( )
1974 - 788 P ( )

BRITISCHE

TREUHANDERSCHAFT

- 1960 - 4 . ( )
5 . ( )

KANADA

CANADA

- 1927 - 122 . ( )
1927 - 123 P ( )
1929 - 135 . ( )
136 . ( )
1930 - 153 . ( )
1933 - 173 P ( )
1946 - 240 . ( )
1951 - 266 . ( )
1963 - 353 P ( )
1967 - 408 P ( )
1968 - 429 P ( )
1970 - 447 P ( )
1970 - 474 P ( )
1971 - 484 P ( )
1977 - 666 . ( )
1979 - 750 . ( )
1983 - 893/96 S=4 ( )
1984 - 931/34 S=4 ( )
1984 - 935/38 S=4 ( )
= Blok ( )

nowości

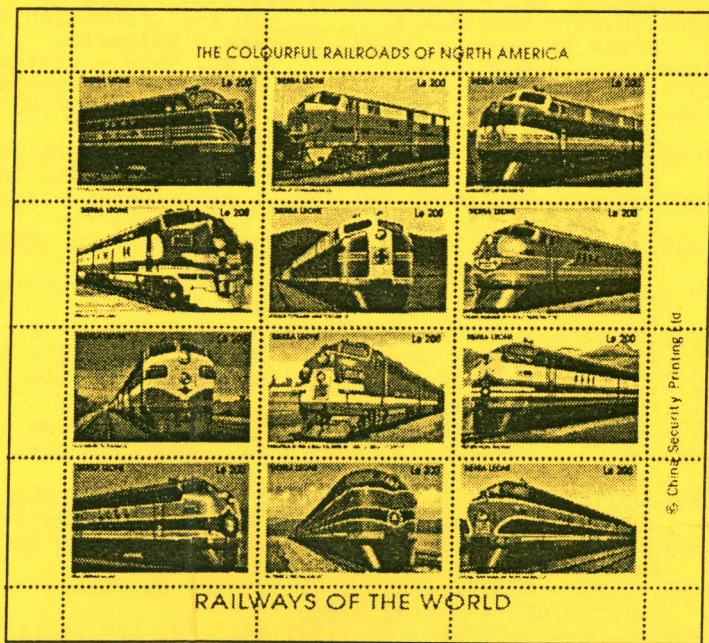

- ☑ 1992.05.08 - AUSTRIA; MI 2063 1 zn. 5s - wagon kolejowy
- ☑ 1992.11.17 - LESOTHO; MI bl.96 1 bl. 5M - na marg.bloku Brooklyn Bridge.
- ☑ 1993.03.25 - UZBEKISTAN; MI 19 nadruk na zn. ZSRR Mi 6177 - 15R
- ☑ 1993.05.05 - MONGOLIA; MI 2465 nadruk nowej wartpści na zn. Mi 1240 - 15T
- ☑ 1993. . - LIBIA; [ ] 1 zn. z serii /16 zn. w arkusiku/ „24. roczn.Socjalistycznej Republiki Libii” 50 - szyny w porcie.
- ☑ 1994.02.18 - WIELKA BRYTANIA - JERSEY; MI bl.8 1 bl. „MWF w Hongkongu” 1£ - ma marg.bloku wieża dworca kolejowego Kowloon w Hongkongu.
- ☑ 1994.10.12 - MEKSYK; MI 2457-8 1 zn. z serii /2 zn. w parce/ „Przewóz poczty” 2NP - skrzynka pocztowa na drezynie.
- ☑ 1994.12.29 - BUŁGARIA; [ ] 6 zn. „Tramwaje” 1,2,3,5,8,10L - różne tramwaje z Belgii,Niemiec i Bułgarii.
- ☑ 1994. . - KORBA PD.; [ ] 1 zn. 540W - pociąg spalinowy.
- ☑ 1994. . - NAMBIA; [ ] 1 bl. 80c - lokomotywa.
- ☑ 1994. . - SOMALIA; [ ] 3 zn. i 1 bl. 100,400,700Sh bl.1300Sh - parowozy i lokomotywy elektryczne.
- ☑ 1995.01.26 - BURKINA FASO; [ ] 1 zn. z serii /4/ „Światowa Organizacja Turystyczna” 350F - Dworzec w Bobo-Dioulasso.
- ☑ 1995.01.30 - FINLANDIA; MI 1281 1 zn. z serii w zeszytiku 2,80M - komiczne figury w przedziale kolejowym.
- ☑ 1995.02.28 - IRLANDIA; [ ] 4 zn. w bloku „Koleje wąskotorowe” 28, 32,38,52p - lokomotywy.
- ☑ 1995.03.07 - WYSPI MARSZAŁA; MI 569 1 zn. „Historia II wojny światowej” 32c - most kolejowy.
- ☑ 1995.03.08 - PORTUGALIA; MI 2066 1 zn. z serii /2/ „100 lat tramwaju elektrycznego i samochodu w Portugalii” 90E - tramwaj w Porto 1895r.
- ☑ 1995.03.08 - NAMBIA; [ ] 1 bl. /uzupełnienie informacji w IBT 2/95 w bloku wszystkie 4 zn./
- ☑ 1995.03.17 - HISZPANIA; MI 3205-6 2 zn. 30,60Ptas - pociąg „TALGO”.
- ☑ 1995.04.01 - FRANCJA; MI 3083 1 zn. „Przemysł ciężki w Lotaryngii” 2,80F - tor kolejowy.
- ☑ 1995.05.12 - SZWECJA; [ ] 5 zn. /w pasku pionowym i zeszytiku/ „Tramwaje” 5 x 7, 50Kr - tramwaje z lat 1900-1967.
- ☑ 1995.05.26 - AUSTRIA; MI 2159 1 zn. „Europejska Konferencja Ministrów Komunikacji” 7s - m.in.pociąg.
- ☑ 1995.05.28 - JUGOSŁAWIA; MI 2715 1 zn. „Otwarcie stacji metra w Belgradzie” 0,60D - pociąg metra.
- ☑ 1995.06.08 - SŁOWENIA; MI 1171 1 zn. „125 lat linii kolejowej Ljubljana-Jesemice” 70T - parowóz z 1870r.
- ☑ 1995.06.09 - POLSKA; [ ] 4 zn. „150 lat kolei na ziemiach polskich” 35,60,80gr,1zł - parowóz,wagon motorowy,elektrowóz,EC„Sobieski”.
- ☑ 1995.06.21 - CZECHY; MI 81-2 2 zn. „150 lat połączenia kolejowego Ołomuniec - Praga” 3;9,60K - dawne pociągi.

NOWOŚCI cd. ze str.7

- ☑ 1995. . . - WĘGRY; [ ] 1 bl. 100Ft - m.in. mosty w Budapeszcie.
- ☑ 1995. . . - USA; [ ] 1 zn. 20c - parowóz z 1870r.
- ☑ 1995. . . - ST. VINCENT I GRENADYNY; [ ] 8 zn. w arkusiku „50. rocznica zakończenia II wojny światowej” 8 x 25 - w środku arkusika tory kolejowe w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu.
- ☑ 1995. . . - SIERRA LEONE; [ ] 12 zn. w arkusiku „Koleje świata” 12 x 200Le - lokomotywy spalinowe USA.
- ☑ 1995. . . - TANZANIA; [ ] 1 bl. „Otwarcie Eurotunelu” 2000F - pociąg wyjeżdżający z tunelu.
- ☑ 1995. . . - UGANDA; [ ] 1 bl. „50. r. zakończenia II wojny światowej - upadek Berlina” 2500Sh - czerwonoarmista zatyka radziecką flagę w Berlinie, poniżej tramwaj.
- ☑ 1995. . . - BURKINA FASO; [ ] 1 bl. „Marilyn Monroe i lokomotywa” 1500F - na marginesie bloku parowóz.
- ☑ 1995. . . - TANZANIA; [ ] 9 zn. i 2 bloki „Singapur'95 - pociąg świata” 9 x 200F bloki 2 x 1000F - parowozy, poc. wielkiej prędkości ET 403.

© China Security Printing Ltd

BIULETYN SPONSORUJE:

**ZWIĄZEK ZAWODOWY
MASZYNISTÓW KOLEJOWYCH W POLSCE
ZAKŁAD TABORU BYDGOSZCZ**

Opracowanie redakcyjne i graficzne - Krystian Żurawski, »Nowości« - Leszek Wincenciak, tłumaczenia z EMS - Robert Tomański, aktualności - Franciszek Sołga, współpraca - Artur Marsy. Adres do korespondencji - K. Żurawski, P-34 87-140 Chełmża. Wyk. Sp-nia Mieszk. w Chełmży. ● N. 160 egz. ●

numer
bezpłatny